

ת"פ 5286/12/13 - מדינת ישראל נגד עאטף אבו עאיש - נדון, עובדיה אלהואשלה - נדון, אוסמה נסאסרה - נדון, עטאף אלקיעאן - נדון, סמיר אלסייד

בית משפט השלום בבאר שבע

25 אפריל 2018

ת"פ 5286-12-13 מדינת ישראל נ' אבו עאיש ואח'
תיק חיצוני: 00000

לפני כב' השופט רון סולקין
המאשימה
נגד
הנאשמים

מדינת ישראל

1. עאטף אבו עאיש - נדון
2. עובדיה אלהואשלה - נדון
3. אוסמה נסאסרה - נדון
4. עטאף אלקיעאן - נדון
5. סמיר אלסייד

גזר דין לנאשם 5

כתב האישום, הכרעת הדין והשתלשלות הדין

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום, אשר יחס להם עבירות כדלקמן:

- תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274 (1), (2), (3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5);
- תקיפת שוטרים, בניגוד לסעיף 273 לאותו חוק (מיוחסת לנאשם 4);
- הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים);
- התפרעות, בניגוד לסעיף 152 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים);
- המשך התפרעות לאחר הוראת התפזרות, (בניגוד לסעיף 155 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים);
- היזק לרכב, בניגוד לסעיף 413 ה' לאותו חוק (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5);

· היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5).

בהתאם לעובדות כתב האישום, בתאריך 30.11.13, ביום השבת, בשעת אחר הצהריים, בכיכר הכניסה ליישוב חורה, סמוך לכביש 31, התקימה הפגנה ברישיון, שהחלה בסמוך לשעה 14:30, אליה הגיעו מפגינים רבים, כאשר במקום נכחו גם כוחות משטרה במדים, במטרה לשמור על הסדר.

סמוך לשעה 15:30 החלו המפגינים לידות מטחי אבנים לעבר השוטרים, אשר נאלצו להסתתר מאחורי מגנים.

השוטרים הכריזו על פיזור ההפגנה, אולם המפגינים לא נשמעו להוראות השוטרים, נמנעו מלהתפזר והמשיכו לידות אבנים לעבר השוטרים.

בתוך כמה דקות, נפגעו מספר שוטרים מהאבנים שהושלכו לעברם, וכן נפגעו מספר סוסים שהיו במקום מטעם יחידת הפרשים במשטרת ישראל.

מאות מפגינים המשיכו לידות אבנים גדולות לעבר השוטרים ולעבר נידות המשטרה. במקביל, הבעירו המפגינים צמיגים וחסמו את צירי הנסיעה והגישה למקום.

השוטרים נאלצו לסגת לכיוון צומת הכניסה ליישוב חורה, אך המפגינים התקדמו לעבר השוטרים והמשיכו בידוי אבנים מתוך כוונה לפגוע בהם.

האירוע נמשך שעות ארוכות, במהלכן המשיכו המפגינים לידות אבנים לעבר השוטרים ואף הציתו עגלה של המשטרה; גדר משטרתית; עמוד חשמל בכניסה ליישוב; עצים ושדה קוצים סמוך. כן, נרגמו נידות המשטרה באבנים ונזרק בקבוק תבערה לעבר השוטרים.

על פי המפורט בכתב האישום, נטלו כל הנאשמים חלק באירועים שפורטו לעיל.

הנאשם 1 השתתף בידוי האבנים לעבר כוחות המשטרה מתוך כוונה לפגוע בשוטרים, לפגוע בנידות המשטרה, להכשיל השוטרים במילוי תפקידם.

במהלך האירוע, עמד הנאשם 1 במרחק של כ- 10 מ' מהשוטר ע.ת.4 וידה לעברו אבן בגודל בינוני.

אותו שוטר, בהיותו חובש כובע משטרתית, רץ לעבר הנאשם 1 וקרא לו לעצור אך הנאשם 1 המשיך בריצה מהירה במטרה להכשיל את השוטר ולמנוע ממנו מלבצע את תפקידו.

במהלך האירוע, נאשם 2 השתתף בידוי אבנים לעבר כוחות המשטרה, במטרה לפגוע בשוטרים ובנידות המשטרה ולהכשיל השוטרים במילוי תפקידם; חלק מהאבנים פגעו בנידות ובשוטרים.

במהלך האירוע, נאשם 3 השתתף בידוי אבנים לעבר כוחות המשטרה במטרה לפגוע בשוטרים, בנידות המשטרה ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם.

חרף מספר הודעות למפגינים לפנות את המקום מאחר שהם משתתפים בהתקהלות אסורה, סירב הנאשם 4 לעזוב את המקום, ובכך המשיך בהתקהלות אסורה לאחר שניתנה הוראת התפזרות.

כאשר הובא הנאשם 4 לחדר המעוכבים בתחנת משטרת העירות, סירב לבקשת אחד השוטרים לשבת במקומו, נעמד מול אותו שוטר, היכה אותו באמצעות ידו השמאלית, בעט ברגלו השמאלית, שרט אותו בפניו וגרם לו לחבלות בדמות שריטה ליד העין והאוזן וכן שריטה ברגל.

במהלך האירוע, ידה הנאשם 5 אבנים לעבר כוחות המשטרה במטרה לפגוע בשוטרים ובנידות המשטרה ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם. נאשם 5 הרים אבנים מהקרקע והכניסן לכיסיו על מנת לידות אותן לעבר השוטרים.

בשל האירוע, נחבלו שוטרים רבים ונזקקו לטיפול רפואי; נגרם נזק למספר רב של נידות משטרה, נגרם נזק לרכוש משטרה ולסוסים של יחידת הפרשים.

כתב האישום הוגש מספר ימים בסמוך לאירועים המתוארים. לאחר שהדיון נדחה על מנת לאפשר סיום הליכים מקדמיים, כפרו כל הנאשמים בעובדות ובעבירות והתיק נקבע לשמיעת ראיות.

לאחר שבית המשפט שמע את מכלול העדויות; עיין במכלול הראיות שהוצגו בכתב, ניתנה, ביום 26/11/15, הכרעת דין, במסגרתה מצא בית המשפט, כי התביעה עמדה בנטל המבסס קביעה, במידת הודאות הנדרשת בפלילין, כי הנאשמים עברו עבירות כדלקמן:

הנאשם 1 -השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; ניסה לתקוף שוטרים בעת מילוי תפקידם, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע מהם מלבצע את תפקידם, בכך שזרק לעברם לפחות אבן אחת, בגודל בינוני וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם, בנידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; נסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3), ביחד עם סעיף 25 לאותו חוק; מכח דיני השותפות הורשע נאשם זה גם בעבירות נוספות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב,

בניגוד לסעיף 413ה', היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 2 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטרים בעת מילוי תפקידם, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע מהם מלבצע את תפקידם, בכך שזרק לעברם אבנים; פגע בניידות משטרה וגרם להן לנזקים בכך זרק לעברן אבנים; וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם, בניידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה'; מכח דיני השותפות הורשע נאשם זה גם בעבירות נוספות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה'; היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 3 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטר בעת מילוי תפקידו, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע ממנו מלבצע את תפקידו, בכך שזרק לעברו אבן ממרחק 2 - 3 מטר, אשר פגעה בו; וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם, בניידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; מכח דיני השותפות הורשע נאשם זה גם בעבירות נוספות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה'; היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 4 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטר בעת מילוי תפקידו, בכך שהכה בצד השמאלי של פניו, באזור האף והשפה העליונה, באמצעות ידו, וכן בעט ברגלו. בנוגע לנאשם זה, לא עתרה התביעה, בסיכומיה, להרשיעו בעבירות בהתאם לדיני השותפות, וזאת משיקוליה שלה. כן נמנעה מלעתור להרשעתו בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז 1977, וזאת חרף עדותו של ע.ת. 8 כי הנאשם נמנע מלהישמע להוראותיו וחרף העובדה שעצם ההשתתפות בהתפרעות הבלתי-חוקית מהווה גם הפרעה לפעילות השוטרים.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 273 לאותו חוק.

הנאשם 5 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם. גם בנוגע לנאשם זה, לא

עתרה התביעה, בסיכומיה, להרשיעו בעבירות בהתאם לדיני השותפות, וזאת משיקוליה שלה. כן זנחה התביעה, בסיכומיה, עתירתה להרשעתו בעבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לחוק העונשין, תשל"ז 1977, חרף כך שהראיות שהוצגו, בהן נראה הנאשם אוסף אבנים במסגרת התפרעות בה נזרקו אבנים לעבר כוחות הביטחון, וכן התבטאויותיו של נאשם זה בחקירתו במשטרה - מאפשרות היו הרשעתו בעבירה זו, או לכל הפחות, בעבירה נגזרת של נסיון לעבור את אותה עבירה.

בגין המעשים הספציפיים, מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו בניגוד לסעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז 1977 -

לאחר מתן הכרעת הדין, התקיימו מספר דיונים לשמיעת פרשת העונש, גם הם נדחו, מספר פעמים, לרוב בשל נסיבות הקשורות לאי-התייחסות הנאשמים או באי כוחם, וכן בשל בקשות דחיה מטעם שירות המבחן.

בסופו של דבר, נקבע התיק לשימוע גזר דין ביום 18.07.17, אך הנאשם דן נמנע מלהתייבב, לטענתו בשל היותו מחלים מניתוח אורתופדי, ולפיכך - ניתן גזר דין בעניינם של המעורבים האחרים.

על גזר דין זה הוגש ערעור, במסגרתו הקל בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, בעונשים שהוטלו על הנאשמים 1 - 3. אשר לנאשם 4 - נמנע הנאשם 4, אשר בעניינו, בדומה לעניינו של המערער דן, זנחה המאשימה עתירתה להרשיעו בעבירות הנוגעות לפעולות ספציפיות כלפי אנשי המשטרה שנכחו במקום בזמן ההתקהלות הבלתי חוקית - נמנעה ערכאת הערעור מלהתערב בגזר הדין - כאשר אותו נאשם נדון לששה חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, בלוויית עונשים נוספים של מאסר מותנה ועיצום כספי מסוג קנס, בסך 15,000 ₪.

ראיות לעונש

מי מהצדדים לא הגיש ראיות לעונש בעניינו של הנאשם 5.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בעניינו של הנאשם 5, הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 27, נשוי ואב לשלושה, אינו עובד ומתפרנס מהבטחת הכנסה, לדבריו בעקבות תאונת עבודה שעבר.

לדבריו, לא היה מודע לקיומה של ההפגנה ועבר במקום באקראי, בזמן שהסיע את אשתו לביתו. לאחר שהוריד את אשתו בבית, חזר למקום כדי להתעניין בהפגנה. לדבריו, אסף שתי אבני חצץ מהרצפה, ניקה אותן והכניסן לכיסו, מסיבה

אותה אין בידיו להסביר, אך עמד על כך, כי לא התכוון לעשות באבנים שימוש נגד השוטרים. לדבריו, הזדמן למקום הלא נכון בזמן הלא נכון (כאמור, מסר קודם לכן, כי הבחין בהפגנה, הסיע את רעיתו לביתם וחזר להפגנה).

חרף אי מתן הסבר לענין איסוף האבנים, לנוכח היעדר עבר פלילי ונטילת האחריות מצדו, בא שירות המבחן בהמלצה לבטל הרשעתו בדין ולהתספק בענישה שיקומית במסגרת צו של"צ.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס

לאחר שמיעת פרשת העונש, הורה בית המשפט על הפניית הנאשם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס.

תחילה, לא נמצא הנאשם 5 מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, וזאת לנוכח מצבו הרפואי, כאשר במועד בו הופנה בתחילה לממונה על עבודות שירות, המתין לניתוח שיקומי - אורתופדי בעקבות תאונה, במסגרתה נחבל בכתפו.

בשל כך, נדחה הדיון מספר פעמים, על מנת לאפשר לנאשם 5 להשתקם ובסופו של דבר - לאחר שהסתיים הניתוח בהצלחה; הנאשם עבר תקופת החלמה בת מספר חודשים והומצאו מסמכים עדכניים לממונה על עבודות השירות - נמצא כשיר לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, במגבלות.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טענותיה לעונש בכתב (ת/24).

התביעה הדגישה, כי בהתאם לממצאי הכרעת הדין, היו השוטרים במקום נתונים תחת מתקפה קשה וספגו מטחי אבנים, שאלתו אותם להסתתר מאחרי מגנים. עשרות שוטרים נפצעו וכן נפצעו סוסי המשטרה. בנוסף, הוצתו גדירות, כבלים, ואף נזרקו בקבוקי תבערה.

התביעה טענה, כי הזלזול בשוטרים כנציגי שלטון החוק, עלול לערער את יציבות משטר החיים באזור, מה גם, שהאירוע פורסם בכלי התקשורת השונים.

התביעה עתרה, כי על בית המשפט להשמיע קול ברור להוקעת המעשים, שאך בדרך נס, לא גרמו לפגיעות קשות.

משנה חומרה רואה התביעה בכך, שהעבירות נעברו במסגרת מחאה על רקע אידיאולוגי, תוך נסיון לכפות על רשויות המדינה, בכוח הזרוע, לשנות החלטתן.

התביעה מבקשת להבחין ענינם של הנאשמים דנן מאחרים אשר נדונו, בגין אותה פרשה, לענשי מאסר במסגרת הסדרי טיעון, שנבעו משיקולים שונים. בענינם של הנאשמים דנן, נשמעו הראיות ולא נקשר הסדר כלשהו.

התביעה עותרת להשית על הנאשם דנן מאסר בפועל, לתקופה שתנוע בין שנה לשנתיים מאסר בפועל.

עוד עותרת התביעה להשתת מאסר מותנה מרתיע וכן עיצום כספי משמעותי בדמות קנס, שיתן ביטוי לנזק הכספי שנגרם לאנשי המשטרה, לצידוד המשטרתי ולבעלי החיים שברשות המשטרה.

התביעה עותרת להימנע ממתן משקל משמעותי לחלוף הזמן מאז שנעברו העבירות, זאת לנוכח כך שמרבית הדחיות, הן בשלב הכרעת הדין והן בשלב פרשת העונש, נגרמו בשל בקשות ההגנה.

התביעה טוענת, כי לא הוצגו כל נסיבות מיוחדות המצדיקות הטלת עונש שיקומי על הנאשמים.

בהיעדר עבר פלילי, עותרת התביעה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל ברף התחתון של מתחם הענישה.

ב"כ הנאשם 5 טענה, כי המדובר בנאשם נורמטיבי, נשוי ואב לשלושה.

לדברי הסניגור, קימת אבחנה משמעותית בין חלקו של נאשם זה, שהורשע בגין התקהלות בלתי חוקית בלבד, לבין האחרים.

ההגנה עותרת לבטל הרשעת הנאשם 5 בדין ולאמץ המלצת שירות המבחן.

בדברו האחרון, הגדיר הנאשם 5 את הסתבכותו בפרשה כ"טפשות" והביע צער על כך. ציין, כי בכוונתו להוציא רשיון שיאפשר לו לשמש כנהג אוטובוס.

דין והכרעה

העבירות שעבר הנאשם הן בעלות מספר מאפייני חומרה.

יש בהן בבחינת התרסה כלפי שלטון החוק.

יש בהן בבחינת ערעור הסדר הציבורי ומרקם החיים המשותף באזור. ערעור כזה, שעלול להביא לתוצאות קשות כלפי כל הצדדים המעורבים.

יש בהן כדי לרתק כוחות אכיפה והמשטרה ולמנוע מהם למלא את תפקידם כולל יעדים אחרים בתחום מיגור הפשיעה.

מעבר לפן הכללי, נגרמה גם פגיעה לשלומם ולבטחונם האישי של אנשי המשטרה. גבי כך כבר נאמר, לא פעם, כי על בית המשפט לשמש להם כ"חומת מגן" שתאפשר פעילותם ללא מורא.

בנוגע לכך, ראוי להביא מדברי בית המשפט העליון בפסק הדין ע.פ. 5214/13 **מחמוד סירחאן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים):

אכן, יש להביע סלידה ושאת נפש ממעשי תקיפה המכוונים כלפי העוסקים במלאכת השמירה על בטחונו של הציבור ועל אכיפת החוק. "מעשי תקיפה ואיומים כלפי שוטרי משטרת ישראל, רק מפני שהם ממלאים את תפקידם כחוק, מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה בנציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות" (עניין מוסא, שם). אינטרס הציבור מחייב אפוא ששוטרים יוכלו למלא את תפקידם ללא מורא ופחד (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל (8.3.1988)). מדיניות של ענישה מכבדה ומרתיעה בגין עבירות אלימות נגד שוטרים משרתת אינטרס זה ועל כן היא ראויה (רע"פ 5940/06 גל נ' מדינת ישראל (18.12.2006); עניין מוסא, שם).

כן נאמר בפסק הדין ע.פ. 9878/09 **מדינת ישראל נ' מוסא** (פורסם במאגרים):

משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרי במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם וכלה בהתמודדות עם מתקפות טרור אכזריות. שוטרי משטרת ישראל, כמו אנשי שאר זרועות הביטחון, עושים לילות כימים למען שמירה על ביטחון הציבור, ועל כן מחויבים אנו לעשות ככל שניתן על מנת להגן עליהם מפני מי שמנסים להלך עליהם אימים ולפגוע בעבודתם החשובה, אשר נעשית למען כלל הציבור ולהבטחת ביטחונו האישי. ללא הגנה ראויה על אוכפי החוק לא תוכל המדינה להבטיח לציבור הרחב אכיפה יעילה של החוק והבטחת הסדר הציבורי.

שלומם הגופני והאישי ושלום חייהם של השוטרים אינו הפקר, ועל בית המשפט ליתן להם הגיבוי המתאים כאשר מותקפים בעת שממלאים את תפקידם.

המעשים אף גרמו נזקים קשים למדינה ולרכושה, בתחום הממוני.

יצוין, כי כאשר המדובר בהמון מתפרע, אין ליחס חשיבות רק למעשיו הפרטניים של משתתף זה או אחר, אלא, כל אחד עמוד 8

מהנוכחים בהמון המשולהב שותף למעשיהם של האחרים. ראו, לענין זה, פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים, הרכב אב"ד כב' ס.נ. (כתוארה אז) ר' יפה כץ, עפ"ג 61636-11-15 אלדרארגה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים).

בית המשפט אינו מקבל הטענה, כי ראוי להקל עם הנאשם בשל כך שהעבירות נעברו במסגרת מחאה על החלטת הממשלה בנוגע לארגון מחדש של הקרקעות בנגב, בעקבות המלצות ועדת "פראוור".

לענין זה, כבר נפסק על ידי בית המשפט המחוזי, כי זכות המחאה, אין בה כדי להצדיק אלימות או חריגה מהחוק. ראו עמ"ת 30520-02-11 מדינת ישראל נ' אבו מדיעם ואח' (פורסם במאגרים, 17.02.11):

בפתח הדברים יודגש כי שומה עלינו למתוח קו חד וברור בין זכות המחאה, הביטוי וגם הצעקה, לבין אלימות פרועה ומסוכנת בכלל וכזו המכוונת כנגד שוטרים ואוכפי החוק בפרט.

הנסיין להצדיק יידי אבנים בשוטרים באיצטלת חופש הביטוי והמחאה הינו הרסני ומקעקע מן היסוד אושיות בטחון וסדר בחברה.

תקיפת שוטרים תוך רגימתם באבנים במהלך התקהלות סוערת הינה תופעה קשה חמורה ומסוכנת.

כשהדברים נעשים על רקע אידיאולוגי וכחלק מ"מאבק אזרחי" שיטתי ועקבי חמורים הדברים שבעתיים וכך גם המסוכנות הנובעת ממעשים שכאלה.

זכות המחאה והביטוי אין משמעה התפרקות מערכי חוק ומתן היתר גורף לאלימות קיצונית.

אדרבא, חברה דמוקרטית חפצת חיים חייבת להפנים אל תוכה את המסר החד והברור כי אלימות ופריעת חוק מקעקעים בראש ובראשונה את היתכנות קיומה של זכות הביטוי המחאה והצעקה.

ראו, בנוסף, ע"פ 1599/08 לוינשטיין נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

מי שחש כך, ראוי שיעלה שוועתו ויעשה כל שביכולתו החוקית לעשות במסגרת ישראל הדמוקרטית כדי למנוע את רוע הגזרה (כהבנתו) ולשכנע את הציבור בצדקת עמדתו... חילוקי דעות, חריפים ככל שיהיו, אינם יכולים לשמש אמתלה לפריקת כל עול ולמעשים פלייליים.

משנה חומרה נובעת מהשימוש שעשו חלק מהמתפרעים (הדבר אינו מיוחס לנאשם דן, אך מיוחסת לו השתתפות בהתקהלות הבלתי חוקית) במקום בנשק קר - ידיו אבנים. כבר נאמר לא פעם, כי אבן עלולה לקפד חיים ובעת האחרונה, למרבה הצער אף אירעו מקרים לא מעטים בהם נהרגו עוברי אורח, או נפצעו קשה, כתוצאה מפגיעת אבן. בין היתר, הפעוטה אדל ביטון, אשר, כתוצאה מידי אבן לרכב בו נסעה, נפגעה קשה, פגיעת ראש, שהתה כארבע שנים

מחוסרת הכרה כ"צמח", לאחר מכן נפטרה; הריגתו של האזרח אלכסנדר לבלוביץ, שנסע לתומו לארוחת ליל הסדר ברכבו בעיר ירושלים; פגיעת ראש קשה לשוטר מתחנת עירות, שנזקק עד היום לשיקום; ועוד, ועוד.

לענין זה נפסק, בפסק הדין עפ"ג 30191-02-15 **מדינת ישראל נ' אגרוף** (פורסם במאגרים, 31.03.15), כדלקמן:

העבירות שבהן הורשע המשיב חמורות במהותן ובנסיבות ביצוען. כבר נפסק, לא אחת, כי הסיכון הנשקף לביטחון הציבור מאירועי אלימות קשים, ובכלל זה יידוי אבנים וחפצים לעבר גורמי אכיפת החוק, מחייב הטלת ענישה מחמירה. בהקשר זה נפסק, כי אבן מהווה נשק קר ופגיעתה עלולה לגבות מחיר דמים. משנה חומרה יש לראות בביצוע העבירות האמורות כלפי אנשי אכיפת החוק אגב התפרעויות רבות משתתפים; שכן באירועים אלו מתווסף גורם של התרסה נגד שלטון החוק ומרות המדינה, מוגבר החשש מהסלמת האלימות עד כדי סיכון בפגיעות בגוף או בנפש, וגורמי אכיפת החוק נתקלים בקושי של ממש בהשלטת הסדר הציבורי. על-כן נדרש, כי בעבירות אלו תוטל ענישה מחמירה, זאת הן משיקולי גמול והוקעת המעשים, הן מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור מפני הסיכון הממשי הנשקף ממבצעי המעשים, והן מטעמים של הרתעה אפקטיבית - אישית וכללית.

במקרה זה, מעבר לשימוש בנשק הקר, נעשה, על ידי מי מהמפגינים, שימוש גם בנשק חם - בקבוק תבערה, וכן הוצתו שדה, עצים, גדרות ועמוד חשמל - כאשר אף ההצתה נושאת בחובה פוטנציאל סיכון עצום והרה אסון לשלומם ולחיייהם של העוברים במקום ושל אנשי כוחות האכיפה.

לא תהיה זו הפרזה לאמר, כי עצימותה של האלימות שהופעלה בהתקהלות זו, היא מן החמורות ביותר.

מלחמתן של רשויות החוק בתופעות מסוג זה, אינה יכולה ואינה רשאית להישאר במישור הרטורי בלבד. עליה לבוא ידי ביטוי גם במישור המעשה, תוך גזירת ענשי מאסר ממשיים.

בית המשפט מקבל טענת ההגנה, כי ככלל, כל העבירות שנעברו במסגרת ההתקהלות נושא כתב האישום, מהוות בבחינת אירוע אחד.

קביעת מתחם הענישה

אשר למתחם הענישה בנוגע לעבירות שענינן השתתפות בהתקהלות אסורה והמשך התפרעות לאחר הוראת פיזור - העבירות בהן הורשע הנאשם דנן:

לעניין זה, שונה מצבו של הנאשם דנן מעניינם של הנאשמים המרכזיים בפרשה, שכן, לנאשם דנן מיוחסת, בעיקר, הנוכחות במקום, אך אין מיוחסת לו מעורבות בעבירות האלימות החמורות כלפי השוטרים וכלפי הרכוש, לאחר

שהתביעה זנחה עתירתה להרשיעו בעבירות אלה.

בפסק הדין עפ"ג 61636-11-15 **אלדרארגה נ' מדינת ישראל** (להלן: "**פרשת אלדרארגה**"), אישר בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, הרכב אב"ד כב' ס.ג. (כתוארה אז) השופטת ר' יפה-כץ, גזר דין של בית משפט השלום בנוגע לעברין אחר שהשתתף בהתקהלות שהיתה שקטה יותר בנסיבותיה, אשר העמיד מתחם הענישה בגין אותן עבירות - בין מאסר בן מספר חדשים שיכול וירוצה בעבודות שירות ובין 12 חודשי מאסר בפועל. באותו מקרה, אישר בית המשפט המחוזי, ברוב דיעות, הענשים שהושתו על הנאשם, אף הוא צעיר ללא עבר פלילי, והם - חמישה חדשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכן מאסר מותנה ועיצום כספי מסוג קנס. בית המשפט המחוזי קבע, כאמור, בנוגע לאותו אירוע ממש:

מדובר באירוע חמור שתחילתו בהפגנה ברישיון תוך מימוש זכות המחאה השמורה לכל אזרח במדינה דמוקרטית וסופו בחריגה קשה מזכות המחאה הלגיטימית עד כדי התפרעות אלימה והפרת הסדר ציבורי למשך זמן ממושך. בצדק קבע ביהמ"ש, כי שיבוש מהלך החיים של הציבור, כפי שנעשה במקרה שבפנינו, מחייב עונש הולם הכולל בין היתר גם מאסר בפועל, ובמיוחד כאשר הדברים לוו בפגיעה גופנית בשוטרים שביצעו עבודתם.

בגזר הדין ת.פ. 42341-07-13 **מדינת ישראל נ' אבו אחמד** (24/02/16), נקבע מתחם דומה, אשר הגיע עד עשרה חדשי מאסר בפועל, אם כי גם שם המדובר היה בהתקהלות שקטה יותר, תהלוכה בכביש הראשי בבאר-שבע, ולא היו בה מאפיינים אלימים, כה קיצוניים, כמו במקרה דנן. בערעור שהוגש על אותו גזר דין (עפ"ג 3109-03-17), ניתנה הקלה בת חודש אחד בתקופת המאסר שנגזרה, בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם, אך בית המשפט המחוזי לא מצא להתערב בסוג הענישה או במתחם הענישה ואף ציין, כי בצדק סבר בית משפט קמא, שלא ניתן לסיים ההליך בגין עבירות מסוג זה, בלא עונש של מאסר בפועל, ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בפסק הדין ענ"פ 8033-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (08/09/14), התקבל ערעור המדינה על פסק דין בית המשפט השלום לנוער בענינו של קטין, שהועמד לדין בגין עבירה של השתתפות בהתקהלות אסורה - אותה התקהלות נושא כתב האישום בתיק דנן, ונדון, בבית המשפט דלמטה, לענישה שיקומית במסגרת צו דרכי טיפול. חרף היותו קטין, ללא הרשעות קודמות - קיבל בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים הרכב אב"ד כב' ס.ג. (כתוארה אז) השופטת ר' יפה-כץ, את ערעור המדינה והורה על החמרת העונש למאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בהתאם לפסיקה שפורטה לעיל; בהתחשב בעקרון ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים; מוצא בית המשפט להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירות שענינן התקהלות אסורה, במנעד שבין מספר חדשי מאסר בפועל (יכול שירוצו בעבודות שירות במקרים המתאימים) לבין שנים עשר חדשי מאסר בפועל.

לעונש זה יתווספו ענשי מאסר מותנים וכן עיצומים כספיים מסוג קנסות, שיביאו ידי לידי ביטוי את הנזקים הקשים שנגרמו כתוצאה מההתקהלות האסורה, לרבות הפגיעה בציד, בגדרות, בנידות משטרה, בסוסי המשטרה, במתקני תשתית ואף בעצים ובשדה.

הרשעת הנאשם 5 בדין

ההגנה עותרת להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם 5 בדין.

בשורה של פסקי דין מהעת האחרונה נקבע, כי התבחינים בנוגע לביטול הכרעת דין מרשיעה הם שניים: האחד - האם עצם המעשים מאפשרים, מבחינת המסר שיועבר לציבור, כי בית המשפט ישקול ביטול הכרעת הדין המרשיעה; השני - האם הצביע הנאשם על פגיעה ממשית וקונקרטית בסיכויי תעסוקתו בעתיד.

במקרה דנן, כבר נקבע, בפסק דין של בית המשפט המחוזי עפ"ג 19343-04-16 **אבו אחמד נ' מדינת ישראל** (29/05/16), כי טיב העבירה של השתתפות בהתקהלות אסורה, אינו מאפשר, מבחינת האינטרס הציבורי, להימנע מהרשעה. כאמור לעיל, באותו מקרה המדובר היה בהתקהלות שקטה יותר בנסיבותיה.

הוסף לאמור, הנאשם 5 אינו עובד, אלא, כעולה מתסקיר שירות המבחן בעינו, מזה מספר שנים מתפרס מקצבת הבטחת הכנסה, לטענתו עקב נכות מעבודה.

ברי, כי בנסיבות אלה, ובהינתן מתחם הענישה שנקבע, המחייב השתתפות ענשי מאסר בפועל - אין מקום להימנע מהרשעתו.

שיקולי שיקום

ההגנה עותרת לחרוג ממתחמי הענישה שנקבעו משיקולי שיקום.

לענין זה, כבר קבע בית משפט זה לא פעם, כי המילה "שיקום", איננה בבחינת לחש קסמים, אשר יאפשר, בכל עת, חריגה ממתחם הענישה.

על מנת לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום, על ההגנה להצביע, ראש וראשית, על מצוקה חריגה או התמכרות ממנה סובל הנאשם, שהיא ברת תיקון; לאחר מכן, על ההגנה להצביע על תכנית קונקרטית לשיקומו של הנאשם ולפתרון מצוקה זו, בפיקוח גורמים מקצועיים מתאימים.

במקרה דנן, לא עלו מהתסקירים ומהראיות שנשמעו, הן בפרשת בירור הדין והן בפרשת העונש, מצוקה מיוחדת ממנה סובל מי מהנאשמים. אף הנאשם 5, אשר, לדבריו, סובל מנכות, לא מנע ממנו הדבר להשתתף בהתקהלות כה אלימה ומסוכנת.

יתר על כן, לא הוצגה תכנית טיפולית - שיקומית.

לאור האמור - אין בית המשפט מוצא נסיבות המצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם.

חלוק הזמן

ההגנה עותרת ליתן משקל משמעותי לחלוק הזמן מאז העבירות.

אכן, נעברו העבירות בשלהי שנת 2013 והנאשם נותן את הדין כעת בחלוק כחמש שנים.

עם זאת, יש ממש בטענות התביעה, כי חלק גדול מהמשכונות הדיונים בתיק זה נבע מבקשות ההגנה או מאי התיצבות נאשמים וסניגורים לדיון.

המדובר במקרה מורכב, בו נשפטו חמישה נאשמים בכתב אישום אחד.

הוסף לאמור, הנאשמים כפרו באשמה ובית המשפט שמע הראיות בתיק, כאשר הנאשמים מיוצגים על ידי ארבעה סניגורים שונים.

דחיות נוספות התבקשו בשלב גזירת הדין, מטעם שירות המבחן למבוגרים.

ביחוד במשך השנה ומחציה האחרונות - לאחר שניתן כבר גזר הדין בעניינם של המעורבים האחרים, התמשך הדיון בעניינו של נאשם זה בלבד, בשל העובדה, שנמנע ממנו להתייצב, מטעמים רפואיים, ולאחר מכן - לאור כך שבית המשפט קיבל עתירת ההגנה להמתין להחלטתו מהניתוח שעבר, על מנת שיהיה בידו להתייצב לפני הממונה על עבודות השירות.

לאור כל האמור, אין בית המשפט מוצא, כי חלוק הזמן מצדיק הקלה כזו כלפי הנאשם, שתבטא בחריגה לקולא ממתחם הענישה, אך בית המשפט יתן משקל לזמן שחלף, בקביעת הענישה במסגרת המתחם.

אחידות הענישה

במהלך פרשת העונש הפנו הצדדים, לגזרי דין שניתנו בעניינם של משתתפים נוספים באותה התקלה אסורה, שהם

קלים יותר מהענישה שהתבקשה במקרה דנן. יצוין, כי בכל אותם מקרים, המדובר היה בהסדרי טיעון - אם הסדר טיעון כולל ואם הסדר טיעון במסגרתו נקבע טווח ענישה מוגבל. בכל אותם מקרים, אף נומקו ההסדרים בשיקולים ראיתיים כבדי משקל. בנסיבות אלה, אין מקום ללמוד גזירה שווה מהענשים שנגזרו על אותם נאשמים.

לאחר שניתן פסק הדין בערעור שהוגש על גזר הדין בעניינם של המעורבים הנוספים - במסגרתו נמצא גזר הדין בענינו של הנאשם 4 כראוי - יהווה העונש שנפסק שם כבסיס לדיון בקביעת העונש בעניינו של הנאשם דנן.

בנוסף לעצם ההשתתפות בהתקהלות הבלתי חוקית וההתפרעות לאחר מתן הוראה התפזרות - הורשע הנאשם 4 גם בעבירה של תקיפת שוטר בשל אירוע נוסף, שהתקיים בתחנת המשטרה, לאחר מעצרו.

כלעומת זאת, הורשע הנאשם דנן בעבירה של הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, בגין מעשיו במהלך ההתפרעות הבלתי חוקית.

כאמור, בעניינו של הנאשם 4, נגזר דינו לתקופת המאסר המירבית האפשרית לריצוי בדרך של עבודות שירות. בעניינו של הנאשם דנן - הן בשל חלוף הזמן שנתווסף מאז והן בהעדר הסתבכות באירוע נוסף פרט להשתתפות בהתפרעות הבלתי חוקית - יגזור בית המשפט עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה יותר, גם אם לריצוי בדרך של עבודות שירות.

קביעת הענישה הספציפית בענינו של הנאשם דנן

אשר לקביעת הענישה הספציפית במסגרת מתחם הענישה, זו נסמכת על שיקולים שהם חיצוניים לעבירות.

הנאשם לא הודה באשמה ומכאן, שאינו זכאי להקלה לה זכאי מי שנטל אחריות והכה על חטא.

אף בנוגע לצער שהביע על מעשיו, לא התרשם בית המשפט, שהמדובר בחרטה אמיתית ואינה מונעת משיקולים של התמודדות עם המצב המשפטי אליו נקלע בעקבות הסתבכותו.

אין בידי בית המשפט לקבל הטענות, לפיהן "נקלע" הנאשמים במקרה להתקהלות האסורה. הדבר אינו משתלב עם הראיות שנשמעו.

הנאשם לא הפגין אמפתיה למצבם של השוטרים או בעלי החיים שנפגעו ולא הציע לסייע בתיקון ובשיקום של הנזקים שנגרמו, אם תוך פיצוי הנפגעים, תשלום על הרכוש שנהרס ואם בדרך אחרת.

הנאשם לא שולב בתכנית טיפולית כלשהי, שיש בה כדי להפחית ממסוכנותו לעתיד.

כל הנסיבות הללו מצביעות לכיוון החמרה מסוימת במסגרת מתחם הענישה.

מנגד, הנאשם נעדר הרשעות נוספות.

תסקיר שירות המבחן והנתונים שהוצגו במסגרת פרשת העונש אינם מלמדים על אורח חיים שולי או אנטי חברתי באופן מיוחד.

הנאשם אף שהיה במעצר וכן תקופה לא קצרה - בתנאים מגבילים, בעצימות משתנה.

נסיבות אלה, ביחד עם השיקול של חלופי הזמן, וכן השוואת ענינו לעונש שנגזר על הנאשם 4, אשר נדון לעיל - מטות הכף, בסופו של דבר, לכיוון ענישה ברף התחתון של המתחם.

לאחר שבית המשפט שמע את טענות הצדדים; עיין בראיות לעונש; שמע העדים לענין העונש; עיין בתסקירים ובחוות הדעת; עיין בפסיקה הענפה שהוגשה על ידי הצדדים; שמע דברם האחרון של הנאשמים - דן את הנאשמים לענשים כדלקמן:

א. חודשיים מאסר בפועל;

ב. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס, ירצה הנאשם 5 את המאסר בדרך של עבודות שירות, ב"מע"ש" באר שבע, רח' מקס בינטי 3, באר-שבע, 5 ימים בשבוע, 08:30 שעות ביום. על הנאשם להתייצב, במועד שיקבע על ידי בית המשפט בעת שימוע גזר הדין, שעה 08:00, במשרד הממונה על עבודות השירות במחוז דרום בשב"ס, ומשם ימשיך לריצוי העבודות בהתאם להנחיות שיקבל. הנאשם מוזהר, כי אי התייצבות לריצוי עבודות השירות; אי שמיעה להוראות הממונים עליו במשרד הממונה על עבודות השירות או במקום ריצוי עבודות השירות; אי שיתוף פעולה עם משרד הממונה על עבודות השירות בכל ענין שהוא, לרבות מסירת בדיקות - עלול להביא להפקעה מנהלית של צו ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, על כל המשתמע מכך;

ג. 12 חדשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום. והתנאי הוא - שלא יעבור עבירה מסוג פשע בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ח' סימן ב'; ט' סימנים ג', ד'; פרק י"א, סימן ט';

ד. 6 חדשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום. והתנאי הוא - שלא יעבור עבירה מסוג עוון בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ח' סימן ב'; ט' סימנים ג', ד'; פרק י"א, סימן ט';

ה. קנס בסך 10,000 ₪, או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה שיעורים שווים ורצופים,

החל מתאריך 15.06.18 ובכל 15 לחודש שלאחר מכן.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י' אייר תשע"ח, 25 אפריל 2018, במעמד הצדדים.

חתימה